

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA TOUŽIM,
příspěvková organizace**

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Školní rok 2026/2027

Plzeňská 395, 364 01 Toužim
www.zstouzim.cz

Zpracováno: srpen 2026

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Základní škola Toužim, příspěvková organizace

Školní rok 2026/2027

Název školy	Základní škola Toužim, příspěvková organizace
Adresa	Plzeňská 395, 364 01 Toužim
Webové stránky	www.zstouzim.cz
Školní rok	2026/2027
Zpracovaly	Mgr. Simona Málková Mgr. Helena Dornicová školní metodik prevence
Schválila	Mgr. Zdeňka Zemanová, ředitelka školy

1. Charakteristika školního preventivního programu

Školní preventivní program (dále jen „PP“) Základní školy Toužim, příspěvkové organizace, je základním dokumentem školy v oblasti prevence rizikového chování. Jeho účelem je vytvářet bezpečné, podnětné a respektující prostředí, podporovat zdravý životní styl žáků a předcházet vzniku a rozvoji rizikového chování.

Program vychází z potřeb školy, věkových a individuálních zvláštností žáků a ze zkušeností pedagogických pracovníků. Primární prevence je realizována průběžně během celého školního roku a je součástí vzdělávání, výchovy i každodenního života školy.

Škola se zaměřuje zejména na:

- vytváření bezpečného školního prostředí
- podporu pozitivních vztahů mezi žáky
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností
- podporu zdravého životního stylu
- prevenci šikany a kyberšikany
- prevenci užívání návykových látek
- prevenci rizikového chování v online prostředí
- prevenci záškoláctví a neplnění školních povinností
- prevenci vandalizmu a dalších forem majetkové škody
- prevenci rizikového sexuálního chování
- prevenci projevů násilí, agrese, diskriminace a nenávistného chování
- prevenci sebepoškozování a dalších forem rizikového chování
- podporu bezpečného pohybu v dopravě
- rozvoj schopnosti žáků vyhledat pomoc v případě ohrožení
- spolupráci školy s rodiči a dalšími institucemi

Důležitou součástí prevence je také podpora psychické odolnosti žáků, schopnosti zvládat konfliktní a stresové situace, umět požádat o pomoc a respektovat sebe i druhé.

Prevence je realizována přiměřeně věku žáků a prolíná jednotlivými vyučovacími předměty, třídnickými hodinami, školními akcemi, projekty, besedami, adaptačními aktivitami a dalšími činnostmi školy.

Školní preventivní program je každoročně vyhodnocován a podle aktuální situace ve škole upravován. Při jeho realizaci škola vychází rovněž z doporučení školského poradenského pracoviště a ze spolupráce s odbornými institucemi.

2. Charakteristika školy a analýza situace

Základní škola Toužim, příspěvková organizace, sídlí na adrese Plzeňská 395 v Toužimi. Škola zajišťuje základní vzdělávání a vytváří podmínky pro osobnostní, sociální a emoční rozvoj žáků.

Pro potřeby prevence je nezbytné průběžně sledovat klima jednotlivých tříd, vztahy mezi žáky, absenci, projevy agrese, šikany a kyberšikany, rizikové užívání digitálních technologií, užívání nikotinových a jiných návykových látek, vandalismus a další projevy rizikového chování.

Škola při prevenci využívá také spolupráci s Policií ČR, městskou policií, PPP, SPC, OSPOD a dalšími odbornými pracovišti. Ve zveřejněném plánu PP je uvedena například spolupráce s PČR Toužim a městskou policií, dopravní výchova, adaptační dny, preventivní besedy a aktivity Světa záchranářů.

3. Základní personální a číselné údaje o škole

Údaj	Stav / údaj
Název školy	Základní škola Toužim, příspěvková organizace
Adresa	Plzeňská 395, 364 01 Toužim
Ředitelka školy	Mgr. Zdeňka Zemanová
Zástupce ředitelky	Mgr. Radek Janák
Výchovná poradkyně - 1. stupeň	Mgr. Marie Křížová
Výchovná poradkyně - 2. stupeň, kariérový poradce	Mgr. Štěpánka Hajduchová
Metodik prevence - 1. stupeň	Mgr. Helena Dornicová
Metodik prevence - 2. stupeň	Mgr. Simona Málková
Počet žáků k 1. 9. 2026	379
Počet tříd	19
Počet pedagogických pracovníků	27
Počet asistentů pedagoga	4
Počet oddělení školní družiny	4

4. Hlavní aktivity školního preventivního programu

Vzdělávání pedagogických pracovníků

- vzdělávání v oblasti primární prevence, pedagogické preventivní práce a řešení rizikového chování
- sdílení metodických postupů a příkladů dobré praxe
- podpora jednotného postupu zaměstnanců školy při řešení problémových situací

Prevence prostřednictvím vzdělávání

- systematické začleňování etické, občanské a právní výchovy a výchovy ke zdravému životnímu stylu do výuky
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností žáků
- prevence šikany, kyberšikany, závislostního chování, násilí a dalších rizik

Adaptační a preventivní aktivity

- adaptační aktivity při přechodu žáků na 2. stupeň
- třídnické a komunitní aktivity
- preventivní besedy, projektové dny a zážitkové programy
- aktivity zaměřené na bezpečnost, zdraví a první pomoc

Dopravní výchova a bezpečnost

- prevence rizikového chování v dopravě
- spolupráce s Policií ČR, městskou policií a dalšími subjekty
- praktické a projektové aktivity podle věku žáků

Spolupráce s rodiči

- průběžná komunikace se zákonnými zástupci
- individuální konzultace při řešení problémů
- informování rodičů o možnostech prevence a odborné pomoci
- spolupráce při řešení absence, vztahových problémů a dalších projevů rizikového chování

Monitoring a včasné zachycení

- průběžné sledování klimatu tříd a vztahů mezi žáky
- včasné zachycení ohrožených žáků

- spolupráce třídních učitelů, ŠPP a vedení školy
- vyhodnocování realizovaných preventivních aktivit

Spolupráce s institucemi

- Pedagogicko-psychologická poradna
- Speciálně pedagogické centrum
- Policie České republiky
- městská policie
- OSPOD
- zdravotnické, záchranné a další odborné služby podle aktuální potřeby

5. Cíle projektu

Dlouhodobé cíle

- vytvářet a udržovat bezpečné a respektující klima školy
- rozvíjet sociální kompetence žáků a pedagogických pracovníků
- minimalizovat podmínky pro vznik šikany, kyberšikany, záškoláctví a dalších forem rizikového chování
- posilovat spolupráci školy a rodiny
- rozvíjet odpovědnost, vzájemný respekt, schopnost naslouchat a poskytovat pomoc
- podporovat zdravý životní styl a duševní odolnost žáků
- zajišťovat funkční systém informování a včasného zachycení rizikového chování
- podporovat smysluplné využívání volného času žáků

Střednědobé cíle

- pravidelně využívat aktuální metodické materiály v oblasti prevence
- zapojovat zákonné zástupce do života školy a prevence
- zařazovat preventivní strategii do vzdělávání a třídnické práce
- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků
- rozvíjet spolupráci školy s poskytovateli služeb primární prevence
- pravidelně vyhodnocovat preventivní aktivity a podle výsledků upravovat další postup

Krátkodobé cíle pro školní rok 2026/2027

- realizovat preventivní programy přiměřené věku žáků
- podporovat bezpečné klima v jednotlivých třídách
- věnovat zvýšenou pozornost žákům při přechodu na 2. stupeň
- realizovat aktivity zaměřené na šikanu a kyberšikanu
- posilovat prevenci užívání tabákových, nikotinových a dalších návykových látek
- podporovat bezpečné používání internetu a sociálních sítí
- realizovat dopravní výchovu a aktivity zaměřené na bezpečnost
- podporovat duševní zdraví a schopnost žáků vyhledat pomoc
- pokračovat ve spolupráci s rodiči, PPP, SPC, Policií ČR, městskou policií a dalšími institucemi
- na konci školního roku vyhodnotit plnění programu a stanovit doporučení pro další období

6 ŠVP a primární prevence

Primární prevence je přirozenou součástí vzdělávání a výchovy žáků. Škola ve svých zveřejněných materiálech uvádí ŠVP „Učíme se pro život“ a požadavek jeho průběžného respektování a aktualizace.

Preventivní témata nejsou realizována pouze formou jednorázových besed, ale průběžně se začleňují do vzdělávacích oblastí, třídnické práce, projektů, adaptačních aktivit a dalších školních činností.

Preventivní témata na 1. stupni

- osobní bezpečí a bezpečné chování
- pravidla soužití, spolupráce a respekt
- dopravní výchova
- zdravý životní styl a péče o zdraví
- prevence ubližování, agrese a šikany
- bezpečné používání digitálních technologií a internetu
- schopnost říci si o pomoc a obrátit se na důvěryhodného dospělého

Preventivní témata na 2. stupni

- šikana a kyberšikana
- bezpečnost v online prostředí a sociální sítě
- návykové látky, tabákové a nikotinové výrobky a alkohol
- duševní zdraví, stres a zvládání zátěžových situací
- partnerské a vrstevnické vztahy
- rizikové sexuální chování
- právní odpovědnost a odpovědné rozhodování
- diskriminace, rasismus, xenofobie a další projevy intolerance
- záškoláctví a školní neúspěch
- prevence závislostního chování včetně nelátkových závislostí

Začlenění prevence do vzdělávacích oblastí

Ročníky	Vzdělávací oblast / předmět	Příklady preventivních témat
1. –3.	Prvouka, český jazyk, tělesná výchova	osobní bezpečí, vztahy, doprava, zdraví, pravidla
4.–5.	Přírodověda, vlastivěda, český jazyk, informatika	zdraví, bezpečné chování, internet, vztahy, návykové látky přiměřeně věku
6.	Občanská výchova, Etická výchova / odpovídající oblast ŠVP, informatika	adaptace, vztahy, šikana, kyberšikana, bezpečný internet, zdravý životní styl
7.	Občanská výchova, přírodopis	vztahy, stres, diskriminace, závislosti, rizikové chování
8.	Občanská výchova, rodinná výchova, chemie	závislosti, právní odpovědnost, duševní zdraví, manipulace, sexualita
9.	Občanská výchova, rodinná výchova, dějepis, chemie	trestní odpovědnost, návykové látky, násilí, extremismus, partnerské vztahy

Formy realizace prevence

- besedy a diskuse
- projektové vyučování
- skupinová a kooperativní práce
- třídnické a komunitní aktivity
- adaptační programy
- zážitkové a praktické aktivity
- spolupráce s odborníky a institucemi
- práce s aktuálními tématy a situacemi, které se objeví v konkrétních třídách

Vyhodnocování

Účinnost prevence bude sledována průběžně a vyhodnocena na konci školního roku. Využity budou zejména informace třídních učitelů, pracovníků školního poradenského pracoviště, vedení školy, zpětná vazba žáků a zákonných zástupců, evidence řešených případů a vyhodnocení jednotlivých preventivních programů.

6. Postupy školy při výskytu vybraných forem rizikového chování

Návykové látky

Při zjištění užívání zabránit dalšímu užití a posoudit zdravotní stav žáka.

Informovat vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce a třídního učitele; podle situace zajistit první pomoc a lékařskou péči.

Pořídít stručný záznam s vyjádřením žáka a uložit jej v agendě.

Informovat zákonného zástupce. Při opakování, závažnosti, nedostupnosti zákonného zástupce nebo při podezření na protiprávní jednání postupovat podle dokumentu a zapojit OSPOD/PČR.

U podezřelé látky ji netestovat. Zajistit ji a předat další řešení Policii ČR. Při podezření na držení OPL neprovádět osobní prohlídku ani prohlídku věcí žáka.

Vyvodit opatření podle školního řádu a podle potřeby nabídnout odbornou pomoc.

Rizikové chování v dopravě

Prevence je založena zejména na dopravních besedách, praktickém nácviku na dopravním hřišti, multimediálních aktivitách a exkurzích.

Při konkrétním ohrožení nejprve zajistit bezpečí žáků a poskytnout nezbytnou pomoc. Dále informovat vedení školy a postupovat podle školního řádu a pravidel BOZP.

Při závažném úrazu nebo ohrožení života zajistit zdravotnickou pomoc a podle okolností kontaktovat další příslušné složky.

Poruchy příjmu potravy

Všímat si varovných změn, zejména rychlého úbytku hmotnosti nebo zvracení, a reagovat včas.

Citlivě se žákem hovořit a informovat třídního učitele/ŠPP; učitel není terapeut.

Vhodně zapojit zákonné zástupce a doporučit kontakt s psychologem nebo lékařem.

Současně předcházet šikaně kvůli vzhledu, oblečení nebo tělesnému výkonu.

Alkohol

Zabránit další konzumaci a alkohol odebrat. Při ohrožení zdraví zajistit první pomoc a lékařskou péči.

Informovat vedení školy, VP, ŠMP a TU a pořídit stručný záznam s vyjádřením žáka.

TU informuje zákonného zástupce. Pokud žák není schopen pokračovat ve výuce a zákonný zástupce není dostupný, škola vyrozumí OSPOD.

Při opakování škola plní oznamovací povinnost vůči OSPOD. Vyvodí opatření podle školního řádu.

Nalezený alkohol se netestuje. Uloží se u vedení školy a událost se zapíše.

Šikana

Bezprostředně zajistit bezpečí ohroženého žáka, zabránit pokračování jednání a poskytnout psychickou podporu, nikdy neprovádět konfrontaci oběti s agresorem.

Informovat vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce a třídního učitele.

Šetření provádí ŠMP v diskrétnosti (rozhovor s obětí, vytipování a rozhovor se svědky, nakonec rozhovor s agresorem).

Vše průběžně a pečlivě dokumentovat.

Informovat zákonné zástupce oběti i agresora. U agresora svolat výchovnou komisi a vyvodit opatření podle školního řádu.

Při pokročilé šikaně, fyzickém násilí nebo nebezpečí ohrožení zdraví okamžitě přivolat zdravotnickou pomoc a Policii ČR a informovat OSPOD.

Po vyřešení pracovat s klimatem celé třídy.

Kyberšikana

Okamžitě zajistit bezpečí žáka a poučit ho, aby na útoky dále neodpovídal.

Zajistit a uchovat důkazy – nemazat zprávy, pořídit snímky obrazovky (screenshoty), uložit videa či URL adresy.

Informovat vedení školy, ŠMP, VP a třídního učitele.

Informovat zákonné zástupce oběti i agresora. Doporučit blokaci útočníka a nahlášení obsahu správci platformy.

Při závažném průběhu (vyhrožování, vydírání, intimní materiál) věc předat Policii ČR a informovat OSPOD.

Vyvodit opatření podle školního řádu a v případě potřeby nabídnout odbornou pomoc či krizovou linku.

Vandalismus

Při zjištění poškození školního majetku informovat vedení školy, ŠMP, VP a TU.

Vyhotovit záznam o události a zjistit okolnosti vzniku škody.

Je-li znám viník, projednat náhradu škody se zákonným zástupcem. Při nedohodě může škola náhradu uplatňovat právní cestou.

Vyvodit odpovídající opatření podle školního řádu.

Záškoláctví

Každý vyučující kontroluje přítomnost a chybějící žáky eviduje TU. Při podezření na neomluvenou absenci informovat vedení školy a zákonné zástupce.

Do 10 neomluvených hodin řeší TU situaci pohovorem se zákonným zástupcem a pořídí zápis s dohodnutým postupem nápravy.

Při více než 10 neomluvených hodinách ředitel svolává školní výchovnou komisi a pořizuje zápis.

Při více než 25 neomluvených hodinách škola oznamuje zanedbání školní docházky příslušnému orgánu.

Při opakovaném záškoláctví nebo vysoké absenci následuje hlášení Policii ČR.

Krádeže

Při nahlášení krádeže informovat vedení školy, ŠMP, VP, TU a zákonného zástupce.

Pořídí záznam podle výpovědi poškozeného.

Při škodě většího rozsahu věc oznámit Policii ČR nebo zákonné zástupce poučit o možnosti oznámení.

Je-li znám pachatel mladší 18 let a jde o opakované jednání, informovat OSPOD a předat věc Policii ČR.

Škola sama není orgánem činným v trestním řízení a nemůže provádět policejní vyšetřování.

Tabák

Přerušit další konzumaci a tabákový výrobek/e-cigaretu/nikotinový polštářek odebrat a uložit v kanceláři školy.

Při ohrožení zdraví zajistit první pomoc a lékařskou péči. Jinak informovat vedení školy, VP, ŠMP a TU.

Pořídít stručný záznam s vyjádřením žáka a uložit jej v agendě ŠMP/VP.

TU informuje zákonného zástupce a svolá jednání k projednání případu. O jednání se pořídí zápis.

Při závažném nebo opakovaném jednání vyrozumět OSPOD a vždy postupovat podle sankcí školního řádu.

Násilí

Při násilném jednání je prioritou okamžité zajištění bezpečí oběti a ostatních žáků, přerušení násilí a informování vedení školy a ŠPP/TU.

Událost zdokumentovat, informovat zákonné zástupce a postupovat podle školního řádu.

Při závažném nebo zdraví ohrožujícím jednání přizvat Policii ČR a další odbornou pomoc podle situace.

Sebepoškozování

Pedagog reaguje všímavě a citlivě. Při přímém riziku závažného sebepoškození nebo ohrožení života zajistit bezprostřední odbornou pomoc.

Při akutním ohrožení je podle zdroje možné využít psychiatrické oddělení/kliniku spádové nemocnice nebo centrální příjem. Doporučena je předchozí telefonická konzultace.

Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním, doporučit psychiatrickou či psychologickou ambulanci, krizové centrum nebo linku důvěry. Odbornou konzultaci vhodně zprostředkovat přes zákonného zástupce.

Případné navádění či nucení k sebepoškozování, sebevraždě nebo souvislost s týráním či sexuálním zneužíváním podléhá oznamovací povinnosti.

Hazardní hraní

Ve škole hazardní hraní netolerovat a mít jasná pravidla pro užívání informačních technologií. Podle zdroje blokovat hazardní servery ve školní síti.

Při zjištění problému s hazardním hraním s žákem citlivě projednat rizika, zejména iluzi rychlého zbohatnutí a snahu získat zpět prohrané peníze.

Podporovat finanční gramotnost, plánování, rozhodování a jiné zájmy; sledovat souvislosti s internetovou závislostí a dalšími závislostmi.

Informovat zákonné zástupce a podle potřeby nabídnout kontakt na odbornou pomoc.

Minimální preventivní program Základní školy Toužim, příspěvkové organizace, pro školní rok 2026/2027 byl projednán a schválen dne:

Zpracovala	Mgr. Simona Málková
Školní metodik prevence	Mgr. Helena Dornicová Mgr. Simona Málková,
Ředitelka školy	Mgr. Zdeňka Zemanová

V Toužimi dne:

Podpis ředitelky školy: